

Prasidėjo antra mano viešnage PAR dalis. Vakar susitikom su IASWECE kolegomis ir aplankėme skurdžiuose juodaodžių lušnyuose esančias Valdorfo iniciatyvas. Apie tai sekančiam pasakojime.

Taigi, trečiadienis Anos Mary grupėje. Dienos rutina čia ta pati. Vaikai renkasi ir ryte pabūna su tėvais, privalomi darbeliai, kiemas, ryto ratas, užkandis iš dėžutės, akvarelės liejimas, kiemas, istorija susėdus ratu ant kėdučių ir namo. Tik įsivaizduokit, visa tai tik per 4 valandas! Aš, aišku, esu už tai, kad vaikai darželyje būtų tik pusę dienos, bet, tam tikra prasme, pajutau kokį laiko komfortą dirbdami visą dieną mes turime.

Nos viskas atrodo labai suspausta laike, bet Anos Mary grupėje viskas tekėjo žymiai ramiau. Labai nustebino su koku interesu, nuostaba ir pamėgdžiojimo galia vaikai žaidžia rato (tuo pačiu metu ir pirštų) žaidimus. Vėliau ilgai kalbėjomės su Ana Mary aptarinėdamos mūsų darželių skirtumus ir panašumus. Tada ir paaiškėjo ramios atmosferos ir vaikų intereso žaidimams paslaptis: Ana Mary domisi gilesne švenčių prasme, "praktikuoja" saviugdą ir labai domisi vaiko esme ir tuo, ką ir kaip veikia būdama darželyje. Buvo nelengva savo laužyta anglų kalba su vokiškais žodžių inkliuzais visą vakarą pasakoti apie mūsų darželį: dieną grupėje, vaikus, kolegijas, pasakas, gimtadienius, išleistuvinių programą ir t.t. Taip besikalbant paaiškėjo skirtumai, kurie padiktuoti esamos situacijos ir tai, kad Valdorfo pedagogika labai lanksti. Visada rasi tinkamus archetipus šventei, o gilinimasis į vaikystės prigimtį leidžia rasti tinkamą ritmą ir t.t.

Kaip jau rašiau, PAR dabar ruduo, visa gamta išdžiuvus ir vis labiau apmirus, visi viltingai laukia lietaus. Todėl darželio šventė siejasi su būtent šiuo gamtos virsmu (apie pasiruošimą šventei jau rašiau). Visas metų ratas darželyje neturi nei vienos, bent kiek su religiniais archetipais susijusios šventės. Advento laikotarpiu darželis dirba tik 9 dienas, šio laikotarpio šventė pananaši į Jonines. Taip yra todėl, kad darželį ir mokyklą lanko skirtingų religijų šeimos. Žinant, kad skirtumų ir progų nesusikalbėti yra daug, švenčių pagrindu pasirinktas gamtos metų ratas. Aš pati būdama čia jau antra savaitė, kartais turiu pagalvoti, koks tikrasis mano metų laikas? Aaaaa pavasaris!

Jų išleistuvininkai taip pat važiuoja į žygį su nakvyne, bet kartu su vaiku būtinai važiuoja tėtis arba mama. Taip daroma saugumo sumetimais, net neįsivaizduojama, kad vaikas gali nakvoti su svetimais žmonėmis.

Beveik visada darželį lanko homoseksualių šeimų vaikai. Kiekvienoje grupėje yra šeimų auginančių įsivaikintus vaikus. Tik pagalvokit, kokios tai gimtadienio pasakos.

Tačiau vaikai tikrai tokie patys, gal net dar labiau vaikiški. Čia vaikai beveik visus metus būna lauke, nes beveik amžinoje vasaroje, visai nesinori sėdėti namuose prie tv ar kompiuterio. Tai, žinoma, nereiškia, kad vaikai visai to negauna. Darželyje yra visiškai uždraustos temos ir žaidimai susiję su televizija, filmais ir kompiuteriais.

Po pietų lankiausi Gaja Valdorfo mokykloje. Nors tuo metu vaikų nebuvo ir pati mokykla nėra lūšnyuose, ją lanko juodaodžiai vaikai. Jei baltųjų mokyklose ir darželiuose juodaodžių vaikų yra koks 30 %, tai juodaodžių mokyklose nepamatysi nei vieno baltojo. Atrodo, jie tiesiog neišgyventų tokiomis sąlygomis. Mokytojai čia irgi daugiausiai juodaodžiai. Pati mokykla žymiai skurdesnė, įsikūrusi buvusios

milžiniškos psichiatrinės ligoninės patalpose. Ši mokykla panaši į tai, ką aš važiuodama į Afriką įsivaizdavau apie Afrikos mokyklą. Prie mokyklos, kaip PAR įprasta, yra ir darželis. Darželio auklėtoja skundėsi, kad nėra kur per atostogas vištų palikti, nes tikrai pavogs....

Gaja mokykloje vyko Stefani Alon (būsima pavasario seminaro Lietuvoje dėstytoja) paskaita. Tema - rankdarbiai darželyje. Labai pasidžiaugiau, kad ji mus greitai aplankys. Paskaita buvo gyva, įkvepianti ir lengvai suprantama. Keletas minčių iš jos.

Darydami rankdarbius ypatingai aktyviai išgyvename ir laviname du pojūčius - nuosavo judėjimo ir pusiausvyros. Nuosavo judėjimo pojūtis suteikia mums laisvės išgyvenimą ir džiaugsmą. Kiekvienas turbūt yra išgyvenęs džiaugsmą ir pasididžiavimą savo padarytu rankdarbiu, tuo pačiu ir rankdarbio darymo džiaugsmą, ar valios pastangas bandant įvaldyti naują mezgimo raštą. Pusiausvyros pojūtis labai susijęs su buvimu savo ašyje, savo viduje. Jis mums leidžia save išgyventi kaip vieną ir tą pačią būtybę. Aš esu tas pats aš ir tada, kai pradedu kopti į milžinišką kalną ir tada, kai po ilgo sunkaus kopimo (nuosavo judėjimo pojūtis, suteikiantis laisvę) išgyvenu džiaugsmą. Nors žmogus nuolatos kinta, tačiau jis save išgyvena kaip nuolatinį, ta patį, nors ir esantį virsme, asmenį. Tai pusiausvyros įvairiose srityse pagrindas. Taigi, šie du pojūčiai kartu suteikia mums galimybę išgyventi kraštutinumus ir pusiausvyrą tarp jų. Darydamas rankdarbius aš turiu susikaupti ir atsipalaidavus judėti vienu metu.

Kaip žinoma, pirmame septynmetyje vaikai labai sparčiai auga, o ugdomi jie betarpiškai ir nuolatos. Šiam nenutrūkstamam procesui ypač svarbi aplinka ir suaugusieji, kurie kuria vaikų aplinką. Vaikams svarbu turėti galimybę pasisemti jiems taip reikalingų gyvybinių jėgų iš suaugusiųjų ir juos supančios aplinkos. Vienas iš būdų praturtinti aplinką gyvybinėmis jėgomis tai prasmingas sąmoningas judėjimas, kaip pvz. Euritmija. Rankdarbiai taip pat gali būti kažkas panašaus į Euritmija. Jei mes įsisamoniname judesius atliekamus rankdarbio metu, galime patirti jų grožį, rasti atitikmenis planetų judėjime, augalo augime ir pan. Tada mūsų rankdarbiai nebėra vien tik mašinaliai atliekami judesiai, jie praturtina erdvę gyvybinėmis jėgomis, kurios svarbios sveikam vaikų vystymuisi.

Sefani davė labai įdomią praktinę užduotį. Dalyvius suskirstė į tris grupes: mezgėjų, siuvėjų ir nėrėjų. Kiekviena grupė turėjo įsigilinti į rankdarbio daromą judesį ir jį išvaikščioti erdvėje. Vėliau grupės pristatė savo darbo rezultatus. Mezgimas, siuvimas ir nėrimas atrodė kaip šokis ar Euritmijos pasirodymas. Aš tikrai gavau neišdildomą, gilų nėrimo vąšeliu įspūdį, jį galėsiu prisiminti, kai nersiu grupėje. Iškart prisiminiau lietuvių liaudies žaidimą "bėk, bėk bitele", suskambėjo visa gili liaudies žaidimų išmintis.

Ketvirtadienį darželyje didi diena - samanų nykštukų šventė miesto botanikos sode! Kaip visame pasaulyje, taip ir šiame darželyje vaikai rinkosi pakilėtos nuotaikos, truputi susijaudinę. Visi gavo nykštuko kepurėlę ir kibirėlį vandeniui semti. Vaikai buvo išskirstyti į kartu vykšančių tėvelių mašinas ir iškeliavo į nuostabų tropinių augalų sodą, kur "laisvėje" žydi strelicijos, fikusai siekia dangų, o jų liemenį sunkiai apimtų penki vyrai, kur krūmuose zvimbia kolibriai, o po pievą išdidžiai bėginėja perlinės vištelės.

Svarbiausias šventės akcentas, tai žygis prie tyros, iš kalnų trykštančios vandens versmės. Ten vaikai labai rimtai, susikaupę sėmė vandenį ir liejo aplinkinius augalus, o vėliau ir patys gėrė gardų šaltinio vandenį, prausė juo akis. Man tai priminė mūsų lietuviškas Velykų tradicijas.

Na , kokia gi šventė be vaišių. Visi gavo lietaus lašelių sausainių, kuriuos gamino kartu su auklėtojomis. Šventės pabaigoje vaikai atrodė pavargę, bet labai laimingi. Kaip ir visada, buvau tiesiog pakerėta to, kaip vaikai tyrai, atsidavusiai išgyvena šventę, kaip jiems varbu, kad jie gali padėti samanų nykštukams pasirūpinti augalais, paskanauti vandens, ar tiesiog ridentis nuo kalno, ragauti "ypatingų" lietaus lašelių sausainių. Va čia turbūt viso pasaulio vaikai yra vienodi. Tuos laimingus ,atsidavusius ir pilnus tikėjimo ir pasitikėjimo veidus pažįstu ir iš mūsų darželio švenčių.

Po poros poilsio dienų laukia įtemptas darbas IASWECE valdyboje. Todėl savo praktikos dienoraštį baigiu . Kitus mano įspūdžius ir pasaulines ikimokyklinės Valdorfo pedagogikos naujienas rasite mano ataskaitoje apie valdybos susitikimą Keiptaune.

Ši kelionė mano širdyje atvėrė naujas erdves ir padėjo suprasti, kad pagalbos, užuojautos stokojančių yra ir šalia manęs, Lietuvoje, visai nebūti keliauti į pasaulio kraštą. Aš supratau, tiesiog visu kūnu pajutau, kuo skiriasi tolerancija ir pagarba, gailestis ir atjauta. Supratau, kokia universali ir šiuolaikiška yra Valdorfo pedagogika, kaip ji įkvepia žmones tiesiog būti žmonėmis, nepriklausomai nuo jų odos spalvos, religinių įsitikinimų ar socialinės padėties. Tikiuosi man pavyks to neužmiršti ir pasidalinti savo patyrimais. Ačiū visiems, kurie padėjo šiai ypatingai kelionei tapti realybe.

Rasa Ragauskaitė Driukienė, Lietuvos atstovė IASWECE valdyboje.